

Lausunto

22.12.2022

Asia: VN/34057/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain ja Finanssivalvonnasta annetun lain 3 ja 20 b §:n muuttamisesta annetun hallituksen esityksen (HE 236/2021 vp) täyden

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtiovarainministeriö pyysi tietosuojavaltuutetun toimistolta lausuntoa esityksestä HE 267/2021 vp täydentämisestä. Kyse on hallituksen esityksestä laeiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain ja finanssivalvonnasta annetun lain 3 ja 20 b §:n muuttamisesta ja siten siis tämän hallituksen esityksen täydentämisestä.

Esitämme kunnioittavasti seuraavan.

Keskeiset ehdotukset

Täydennykset koskevat pääasiassa uutta 3 luvun 16 §:ää rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseksi annetussa laissa (444/2017). Esityksen mukaan muutoksella on haluttu täydentää sitä, ettei ilmoitusvelvollisen asiakkaan tuntemisvelvollisuus jää vain sen varaan onko asiakas varojen jäädyttämisen kohteena vaan ilmoitusvelvollisen on otettava huomioon myös pakotelainsäädännöstä johtuvat muut velvollisuudet kuten ns. sektoripakotteiden huomioiminen. Lisäksi alkuperäinen muotoilu on ollut liian suppea, koska se ei velvoita ilmoitusvelvollisia laatimaan toimintaperiaatteita, menettelytapoja ja sisäistä valvontaa sen varmistamiseksi, että ilmoitusvelvollinen pystyy noudattamaan pakotesäätelyä. Tämän lisäksi ehdotetaan, että seuraamusmaksun määräämisessä huomioon otettava liikevaihto määräytyy määräämispäätöstä edeltävän vuoden liikevaihdon mukaan.

Huomiot henkilötietojen käsittelyn ja suojan näkökulmasta

Kun on kyse asiakkaan tuntemiseen liittyvistä velvoitteista, voi pakotesäätelystä johtuvat velvollisuudet edellyttää myös henkilötietojen hankintaan, tiedonvaihtoa ja muuta henkilötietojen käsitte-

lyä. Sektoripakotteet eivät ilmeisesti edellytä henkilötietojen käsittelyä, mutta esimerkkinä mainittu asiakkaan liiketoimien muiden osapuolien tunnistaminen pakotelainsäädännön velvoitteiden soveltamiseksi voi edellyttää lisätietojen hankkimista nykyiseen käytäntöön verrattuna. Näiltä osin esityksen vaikutusten arvioinnissa ei ole tarkemmin käsitelty täsmennysten vaikutusta henkilötietojen hankintaan, tiedonvaihtoon ja muuhun käsittelyyn sekä sitä kautta hallinnolliseen taakkaan, joka täsmennyksestä voi aiheutua ilmoitusvelvollisille.

Muilta osin täydennysehdotukset eivät anna aihetta enempiin huomioihin henkilötietojen käsittelyyn ja suojan näkökulmasta.

Apulaistietosuojavaltuutettu

Annina Hautala

Ylitarkastaja

Heikki Partanen

Partanen Heikki
Tietosuojavaltuutetun toimisto